

1986-IV-25

Donostian, Gipuzkoako Diputazio Jauregian, 1986ko apirilaren 25ean arratsaldeko 4etan egin du Euskaltzaindiak hileroko bere batzarrea. Bildu dira, L. Villasante burua, J. Haritschelhar buruordea, P. Altuna, P. Charritton, J. L. Davant, A. Irigoyen, E. Knörr, F. Krutwig, E. Larre, F. Ondarra, P. Salaburu, J. San Martin, J. M. Satrustegi eta A. Zavala, euskaltzainak. J. A. Arana, P. Arregi, M. Atxaga, R. Badiola, J. Etxaide, P. Goenaga, J. L. Lizundia eta J. J. Zearreta, urgazleak, J. M. Satrustegi idazkari dela.

Ezin etorria adierazi dute, X. Diharce, J. Hiriart-Urruty eta P. Larzabalek.

Goizean L. Mitxelena ere egon da.

Ohi den otoitzarekin hasi da batzarrea.

Aurreko batzar-agiria onartu da.

Goizeko bilkuraren berri

Datorren urteko egutegiaren aurre-asmoa azaldu du idazkariordeak. Toribio Etxeberriaren mendeurrena dator, alde batetik, eta Poza-ren *De la antigua lengua de las Españas* liburua plazaratu zeneko laugarren ehunurteburua, bestetik. Maiaztean bileraren bat egitea proposatu du aurkezleak.

Maiatzaren 30 eta 31an egitekoak diren ebakerarekiko Jardunaldiak aipatu dira gero. Durangoko eskola zaharretan egingo direla esan du J. L. Lizundiak. Bezpera arratsaldean, 29an alegia, bilduko da Euskaltzaindia hileroko bere batzarre arrunta egiteko.

“Lexiko erizpideen finkapena” gaitzat harturik eratutako Jardunaldiak Iparraldean izango dira datorren ekainaren 26 eta 27an, P. Charritton euskaltzain berriak 28an bere sarrera-hitzaldia emango duelarik.

Eusko Jaurlaritzak bere lurraldeko hiru Diputazioekin batera, bide seinalizapen arazoetarako batzordea sortu berri duela aditzera eman da. Bertan Euskaltzaindiak ordezkariaren bat izango badu, E. Knörr eta J. L. Lizundia, Onomastika batzordeko buru eta idazkaria, izendatu dira.

. Gramatika batzordeak Euskal Unibertsitateko Uda ikastaroetan eskuarteko lana aurkezteko erabakia hartu duela, aditzera eman du idazkari orokorrak. Euskaltzaindiaren baimena behar zela argitu ondoren, onartu da asmo hura.

II. Euskal Mundu Biltzarra

Jose Ramon Uriarte jaunak, datorren udazkenean Bilbo, Donostia eta Gasteiz hiriburuetan egin gogo den “II. Euskal Mundu Biltzarraren” berri eman dio Euskaltzaindiari. Mari Karmen Garmendia, Hizkuntz Politikarako idazkariarekin, etorri da. Gai orotariko Biltzar honek 27 azpibatzarre eta mintegi izango ditu esan ondoren, hiriburu bakoitzean emango diren gaiak banatu ditu. Euskal Herriko mailan jakintzagaiak ugaltu eta abiapuntutaz ereduak finkatzea dela helburua, aditzera eman du. Atzerriko ikerle ospetsuekin kondatzen da horretarako. Euskarak izango du noski bere tokia. Bertan aurkeztuko diren lanen hautapena batzorde baten bidez egingo da.

Zalantza batzu azaldu dira gero. Euskal Herriko erakundeekilako harreman hauek ez ote zen hobe izango asmoa burutu eta finkatu aurretik edukitzea, galdetu zaio besteak beste.

Uriarte jaunak erantzun duenez, asmo nagusia haizatu ondoren hartu zuen berak Biltzarraren ardura eta ikuspegi zehatz baten ildotik bideratzen ahalegindu besterik ez du egin.

Euskaltzain buruak eskerrak eman dizkio berri hauengatik, Euskal Herriaren eta euskararen onerako dena ongi atera dadin opatuz.

Euskaltzainen izendapenez

Batzarreetara ez datozen euskaltzainei buruz zenbait sinadurekin aurkeztutako bi proposamenei erantzuna eman die euskaltzainburuak. Hizkuntza Akademiaren izaera oso berezia dela, esan du lehenik. Giza-kutizien eta interesen gurpilean Euskaltzaindia sartuta ikusterik ez lukeela nahi-eta, “gure etxean ez zaio inori atea hersten gaztea delako, baina ezta ere ez da inor kanpora jaurtitzen zaharra delako”, aitortu du. Arautegiak izan dituen ikutu eta aldaketak aipatu ondoren, erregelak ezin direla inoiz arautegiaren aurka joan oroitarazi du, eta eskarian aipatzen den barne-erregelako artikulua honek aldaketa sustantzial bat sartuko lukeela oinarritzko legean, uste du buruak. Beraz printzipioei leialtasuna gordetzeagatik, euskaltzainen kargua bizi guziraiko uztearen alde dago: “utz dezagun bizitzeak eta heriotzeak beren lana egin dezaten”.

Horrelako lan serio bati bat-batean erantzuteko ez dagoela prestaturik, esan du P. Salaburuk, eta beste batean eztabaidatu ahal izateko uztea eskatu du. Horrela onartu da.

I Toponimia Jardunaldiak

Apirilaren lehen astean Gasteizen egindako I Toponimia Jardunaldiak aipatu ditu E. Knörr, Onomastika batzordeburuak. Arrakasta eta ondore onak azpima-

rratu ditu. Antolatzaile, hizlari eta jardunlariak kontuan harturik, 130 bat lagun ibili dela bertan, esan du J.L. Lizundiak. Arduradunek Ardanza lehendakariarekin Ajuria-enean egindako afaria ere aipatu du batzorde-idazkariak. J.A. Arana kartografia erakusketaz mintzatu da. Interesgarria izan dela hainbat mapa, eta zenbait oso bitxiak, horretaz kezkatzen diren pertsoneri agertzea. Jardunaldiek asko irabazi dute horrekin.

Txostena

Pakita Arregi andrea “Umeen ahozko produkzioaz” mintzatu da bere txostenean. “B” ereduari ikasketak egiten dituzten bost urteko haur euskaldunen lanak aztertu ditu. Hauetako eskola batzu ingurugiro euskaldunekoak bazirer ere, besteak erdia euskaraz eta erdia erdaraz dutenetakoak dira, edo ikastetxeetan jarrera aldatu gabe dutenak. Ondorio gisa ikusten du, haurren hizkuntza beste faktore talde baten emaitza denez, helduengandik tratatu berezia eman behar zaiola didaktiko helburuetarako besterik ez bada ere. Maila apalean noski eta hutsak-huts, bost urteko haur hoiaren artean komunikazioa lortzen da. Eta horrek du garrantzia.

Besterik gabe amaitu da batzarrea.

Fr. Luis Villasante
Euskaltzainburua

Jose M.ª Satrustegi
Idazkaria